

Słowo wstępne

We wrześniu 2009 roku mija 60 rocznica powstania w strukturze Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Wydziału Prawa i Administracji. Sześćdziesiąt lat to duży kawał czasu. Tak jak w życiu człowieka ten upływ czasu powoduje, że staje się on dojrzały, doświadczony, ma jakieś osiągnięcia i dorobek, tak w strukturach organizacyjnych ten czas, który minął, spowodował, że Wydział okrzepł, dojrzał, zgromadził spore doświadczenie w zakresie kształcenia studentów, rozwijania kadry naukowej, pomnażania dorobku naukowego.

Można powiedzieć, że 60 lat pracy jednostki uniwersyteckiej na tle innych uczelni o wielowiekowej tradycji nie znaczy aż tak wiele, aby te okoliczności podkreślać. Nie porównujemy wszak efektów naszej pracy z prawdziwie wielkimi osiągnięciami tych zasłużonych uczelni na polu rozwijania badań naukowych i kształcenia wielu pokoleń młodzieży. Chcemy jednak przy tej okazji podkreślić, że godna myśl o utworzeniu w Lublinie drugiego uniwersytetu, uniwersytetu państwowego, a następnie Wydziału Prawa, zaowocowała pięknie.

Uniwersytetowi nie można zarzucić jednokierunkowej wizji świata w jego poznawaniu. Ta właściwość szkoły wyższej o randze uniwersytetu odnosi się szczególnie do nauk prawnych. Dlatego okoliczność ta zasługuje na uhonorowanie.

Twórcy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, a przede wszystkim Profesor Henryk Raabe – pierwszy Rektor – założyciel, w swoich wizjach nowoczesnego ośrodka naukowego widzieli potrzebę stworzenia wielokierunkowego uniwersytetu, zgodnego z tradycją europejskich *Universitas*, wyposażonego w nauki przyrodnicze i humanistyczne, ale również niepozbawionego nauk prawnych. Idee te udało się w krótkim czasie skutecznie zrealizować.

Oto kilkanaście wybranych liczb obrazujących tę 60-letnią drogę Wydziału Prawa, a później Wydziału Prawa i Administracji UMCS.

Wydział Prawa UMCS został powołany do życia na mocy postanowień Rozporządzenia Ministra Oświaty z 12 września 1949 r. (Dz.U. z 1949 r. Nr 53, poz. 411). Pierwsze posiedzenie Rady Wydziału Prawa odbyło się

23 września 1949 roku. Ten dzień uważany jest za datę jego powstania. Organizatorem i pierwszym Dziekanem Wydziału był prof. dr Aleksander Wolter. Jego imię nosi sala posiedzeń Rady Wydziału.

W 1959 roku, a więc po 10 latach funkcjonowania, Wydział na skutek znacznego rozwoju potencjału naukowego uzyskał prawa nadawania stopni doktorskich i przeprowadzania przewodów habilitacyjnych. Z możliwości uzyskania stopnia doktora i doktora habilitowanego skorzystali jego absolwenci. W 1959 roku doktorem nauk prawnych został późniejszy Rektor Uniwersytetu, dzisiaj emerytowany i nadal pracujący w UMCS prof. dr hab. Wiesław Skrzydło, a pierwszymi doktorami habilitowanymi byli, w 1963 roku, prof. Wiesław Skrzydło i nieżyjący już dzisiaj prof. Jan Malarczyk – wieloletni Dziekan Wydziału.

Piszę o pierwszych doktorantach i habilitantach, gdyż w ciągu 50 lat korzystania z uprawnień nadawania stopni naukowych Wydział Prawa przeprowadził kilkadziesiąt przewodów habilitacyjnych, znacząco wzmacniając własny potencjał naukowy, jak również kadrę naukową innych wydziałów prawa w Polsce, przeprowadził dotychczas 350 publicznych obron rozpraw doktorskich, umożliwiając tym samym awanse naukowe własnym pracownikom oraz pracownikom innych uczelni, placówek naukowo-badawczych oraz różnych podmiotów stosowania prawa.

Dzisiejsza siedziba Wydziału Prawa i Administracji mieści się w siedmiopiętrowym gmachu przy Placu Marii Curie-Skłodowskiej 5, który to budynek Wydział objął w posiadanie w 1981 roku. Był to wówczas jeden z najnowocześniejszych budynków w Polsce będących siedzibą *Collegium Iuridicum*, przedmiot zazdrości innych wydziałów UMCS oraz innych wydziałów prawa w Polsce. Po blisko trzydziestu latach użytkowania jest już zdecydowanie za ciasny. Prawie o 100% wzrosła liczba studiujących, rozrosła się kadra nauczająca, szczególnie samodzielnych pracowników, co jest chwalebne i dobrze świadczy o Wydziale, zbyt małe są sale wykładowe (przy dużym naborze na studia, szczególnie niestacjonarne).

Od kilku lat Wydział Prawa i Administracji zabiega o rozbudowę bazy dydaktycznej. Najpierw ze środków własnych, później ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego „Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013”. Chodzi o rozbudowę już istniejącego budynku, poprzez dobudowę nowego skrzydła wyłącznie o charakterze dydaktycznym (sale wykładowe, ćwiczeniowe, pomieszczenia dziekanatów). Niestety aplikacje te nie znalazły akceptacji władz centralnych w Polsce. Wiemy, że prawie

wszystkie wydziały prawa w Polsce, dzięki między innymi wsparciom funduszy unijnych, posiadają nową bazę dydaktyczną i administracyjną.

Przez 60 lat swojego istnienia Wydział Prawa i Administracji wyraźnie zwiększył swój potencjał naukowy, stając się w ciągu tego okresu jednym z najlepszych wydziałów w grupie „młodych” uniwersyteckich jednostek wydziałów prawa. W 2002 roku, po raz pierwszy w swojej historii, Wydział Prawa i Administracji UMCS otrzymał I kategorię w klasyfikacji Komitetu Badań Naukowych.

O pozycji Wydziału wśród innych wydziałów prawa uniwersytetów polskich świadczy nie tylko ilość opublikowanych prac naukowych, nie tylko liczba podręczników, z których korzystają studiumujący w różnych ośrodkach akademickich, ale także udział pracowników w funkcjonowaniu praktyki stosowania prawa. Jest to jedno z ważniejszych kryteriów oceny Wydziału.

Profesorowie Wydziału Prawa i Administracji UMCS byli (lub są aktualnie) sędziami Trybunału Konstytucyjnego, sędziami Trybunału Stanu, sędziami Sądu Najwyższego, sędziami Naczelnego i Okręgowego Sądu Administracyjnego, sędziami sądów powszechnych, pracownikami samorządowych kolegiów odwoławczych. Świadczy to najlepiej, jak rozległy jest obszar współpracy praktyki stosowania prawa z doktryną prawniczą i nauką prawa.

Komercjalizacja studiów prowadzonych przez Wydział była przyczyną znacznego zwiększenia ilości studiumujących na Wydziale Prawa i Administracji UMCS. Prowadzone są na nim studia na dwóch kierunkach – prawie i administracji.

Kierunek prawo prowadzony jest jako 5-letnie jednolite studia magisterskie w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (wieczorowych i zaocznych).

Kierunek administracja realizowany jest, zgodnie z konwencją bolońską, jako studia dwustopniowe: trzyletnie studia pierwszego stopnia (licencjat) i dwuletnie studia drugiego stopnia (uzupełniające studia magisterskie). Prowadzone są one również w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (wieczorowych i zaocznych). Aktualnie na obu kierunkach studiuje około 8000 osób.

Dużym zainteresowaniem cieszą się studia trzeciego stopnia – studia doktoranckie, prowadzone w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, umożliwiające uzyskanie specjalistycznej wiedzy w zakresie nauk

prawnych i przygotowujące do samodzielnej działalności badawczej oraz uzyskania stopnia naukowego doktora nauk prawnych. Trwają one cztery lata, a zajęcia dydaktyczne prowadzone są w czterech blokach specjalizacyjnych wybieranych przez kandydata w trakcie postępowania kwalifikacyjnego. Obecnie na studia doktoranckie uczęszcza 106 osób.

Nie sposób nie wspomnieć o studiach podyplomowych prowadzonych przez Wydział Prawa i Administracji samodzielnie lub w ramach podpisanych przez Uniwersytet porozumień z podmiotami zewnętrznymi. Wydział prowadzi studia podyplomowe wspólnie z Lubelską Fundacją Rozwoju, Wyższą Szkołą Prawa i Administracji w Przemyślu i Centrum Szkolenia Samorządu i Administracji w Lublinie. Studia podyplomowe umożliwiają absolwentom szkół wyższych zdobycie, poszerzenie i zaktualizowanie wiedzy z zakresu prawa i administracji, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem i standardami Unii Europejskiej. Obecnie na studiach podyplomowych kształci się 370 osób. Przewiduje się w przyszłości zwiększenie oferty studiów podyplomowych dostosowanych tematycznie i merytorycznie do zmieniających się reguł prawno-ekonomicznych.

Istotnym elementem działalności Wydziału jest funkcjonująca na nim Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna, której zadania są ściśle związane z planem i programem studiów prawniczych i administracyjnych. Głównym celem poradni jest edukacja studentów poprzez nieodpłatne świadczenie pomocy prawnej osobom ubogim. Pomoc prawna udzielana przez studentów odbywa się pod opieką naukową i merytoryczną nauczycieli akademickich Wydziału, specjalizujących się w prawie cywilnym, prawie administracyjnym, prawie pracy, prawie karnym, prawie finansowym.

Działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną Wydziału Prawa i Administracji prowadzi wysoce profesjonalna kadra naukowo-dydaktyczna w liczbie 154 osób: profesorów, doktorów habilitowanych, doktorów i asystentów.

W imieniu całej społeczności akademickiej Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie i swoim własnym składam serdeczne podziękowania Redakcji i Autorom miesięcznika *Rejent* za dedykowanie niniejszego wydania Wydziałowi, z okazji jego Jubileuszu 60-lecia działalności.

Prof. dr hab. Antoni Pieniążek
Dziekan Wydziału Prawa i Administracji
UMCS w Lublinie